

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

CPI
CENTER RS ZA
POKLICNO
IZOBRAŽEVANJE

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Delavnice z dijaki (primeri delavnic za spoznavanje dijakov)

Tanja Kek (BIC Ljubljana)

Nataša Gavez (BIC Ljubljana)

Ljubljana, september 2021

1. delavnica: Raziskovanje osebnega imena

UVOD K DELAVNICI

Naše osebno ime ima pomen v različnih pogledih. Nosimo ga od dneva rojstva, povezuje nas s sabo in je hkrati naša vez z drugimi. Pogosto pozabljamo, kako močno nas naše ime povezuje, tako je ta delavnica namenjena globljemu spoznavanju svojega imena, sebe in predstavljanju drugim z osebnim imenom. Pogosto se v praksi pri izvedbi delavnice pokaže, koliko zanimivih vsebin se povezuje s to temo. Z raziskovanjem imena stopimo korak globlje vase, ugotavljamo zanimive elemente, vezane na naše osebno ime, vzpostavljajo se asociacije na različne anekdote, povezane z imenom, po drugi strani pa na ta način izvemo drug o drugem več, se povezujemo med sabo in s tem krepimo socialne veščine, poslušanje, predstavljanje, izražanje čustev, sporazumevanje, zavedanje drugačnosti in spoštovanje.

Namen: spoznavanje sebe, družine, spoznavanje drug drugega, povezovanje skupine, razreda.

Cilji:

- dijaki spoznavajo sebe in raziskujejo svoj izvor imena;
- znajo predstaviti svoje ime in njegov pomen. Pri tem se razvijajo veščine
- sporazumevanja, kritičnega preverjanja in javnega nastopanja;
- dijaki med seboj ustvarjajo prijetno vzdušje, se povezujejo in razvijajo občutek pripadnosti skupini.

Čas: 90 minut (odvisno od velikosti oddelka).

Število dijakov: 25.

Prostor: učilnica, videokonferenčno okolje, na prostem.

Metode: individualna predstavitev, pogovor, branje, aktivno poslušanje, razprava.

Pripomočki: listki, pisala, telefon oz. dostop do spleta.

Potek delavnice: V uvodnem delu se z dijaki pogovarjamo o svojem osebnem imenu; o tem, ali so ga že kdaj raziskovali, razmišljali o pomenu imena in podobno. V nadaljevanju jih povabimo v dejavnost, skozi katero s pomočjo vprašanj spoznavajo svoje ime. Ob tem dijakom damo navodilo, da si lahko pri raziskovanju pomagajo tudi s spletom oz. telefonom (lahko pokličejo npr. starše ...). Med samo dejavnostjo dijake spodbujamo, jim pomagamo pri iskanju odgovorov, jih usmerjamo. Preverimo, ali so vsi odgovorili na zastavljena vprašanja, nato jih povabimo k predstavitvi. Vsak dijak predstavi svoje ime in pove, ali je kaj novega odkril in kako mu je šlo raziskovanje. Na koncu dejavnosti z dijaki delavnico evalviramo, tako da vsak dijak zapiše na listek, ali mu je bila delavnica všeč, kaj mu je bilo posebej všeč, ga je kaj zmotilo, je kaj pogrešal.

Vprašanja

- Kdo je izbral tvoje ime?
- Ali ti je tvoje ime všeč?
- Ali je bila alternativa/druga možnost za ime? (Kaj bi bil, če bi bil fant/dekle?)
- Pomen imena?
- Izvor imena?

- Imaš kakšen vzdevek?

Vprašanja za razpravo

- Kakšna se vam je zdela ta dejavnost?
- Kakšen namen ima raziskovanje lastne identitete – izvor in pomen imena, zanimiva dejstva o njem?
- Ste se naučili/izvedeli kaj novega med to dejavnostjo?

Opombe: Dijaki, ki imajo težave z razumevanjem (npr. razumevanje slovenskega jezika pri dijakih tujcih, dijaki s posebnimi potrebami ...), potrebujejo več dodatnih individualnih navodil in podpore.

Evalvacija: Po končani delavnici dijaki povedo, kako jim je bila delavnica všeč, in si izberejo vsaj eno besedo, ki bi najbolje opisala njihovo trenutno počutje.

2. delavnica: Razpoloženje, trud, motivacija

UVOD K DELAVNICI

Obdobje dela na daljavo je prineslo veliko sprememb na celotnem področju šolskega dela z vidika vseh udeleženi v vzgojno-izobraževalnem procesu. K delu z dijaki je bilo treba pristopiti z vidika raziskovanja njihovega razpoloženja, počutja, kar posledično vpliva na motivacijo, trud in doseganje zastavljenih ciljev. Zato smo se pri tej delavnici usmerili na ustvarjanje razmer, ki bodo dijakom pomagale zadovoljevati različne potrebe: po avtonomiji, povezanosti, ustvarjalnosti, kompetentnosti, spoštovanju, samospoštovanju. Dejavnosti delavnice so primerne za dijake v vseh oddelkih, od prvega do zadnjega letnika.

Delavnica je zasnovana za delo v videokonferenčnem okolju, prav tako pa je bila preizkušena tudi v učilnici, pri delu z dijaki »v živo«.

Namen: delavnica omogoča reflektivno sodelovanje za vse udeležene. Dijakom ponudi globlji vpogled o njihovem trenutnem počutju, o tem, kaj se trenutno dogaja na področju razpoloženja in emotivnega doživljanja sebe in drugih. Dijaki lahko razmišljajo o tem, kako se ob trenutnih okoliščinah počutijo, ob pogovoru v skupini pa razmišljajo, kaj jih trenutno motivira, kaj jih odvrča od izpolnjevanja ciljev, kako lahko s povezanostjo v razredu krepijo tudi lastno notranjo motivacijo za šolsko delo in učenje. Namen delavnice je izboljšati dobro počutje dijakov, kar pomembno vpliva na učinkovitost učenja.

Cilji:

- dijaki razmišljajo in raziskujejo svoje trenutno razpoloženje, počutje;
- dijaki lahko prepoznavajo povezavo med razpoloženjem, počutjem in motivacijo za delo;
- dijaki razmišljajo in izmenjujejo izkušnje o lastnem trenutnem počutju in o tem, kaj jih motivira, kaj jim pomaga pri krepitvi motivacije za šolsko delo ter kaj jih pri tem ovira in kako si lahko med sabo pomagajo;
- dijaki se pri izpolnjevanju skupnih nalog med seboj povezujejo in razvijajo pripadnost k skupini;
- dijaki prepoznavajo svoje dobre lastnosti, kar prispeva k osebni rasti.
- spodbujamo sodelovanje in povezanost v razredni skupnosti.

Čas: 90 minut (odvisno od velikosti oddelka).

Število dijakov: 25–30.

Prostor: videokonferenčno okolje, učilnica, izvedba na prostem.

Metode: skupinsko delo, sodelovalno učenje, izkustveno učenje, razmišljanje, pogovor, poslušanje, doživljanje zgodbe, deljenje izkušnje.

Pripomočki:

Za izvedbo delavnice v razredu ali na prostem: listki, pisala, šešamer.

Za izvedbo delavnice v videokonferenčnem okolju: predhodno pripravljena predstavitev Power point, deljena v skupnem dokumentu (npr. Google drive). Dijake razdelimo v manjše skupine (breakout rooms), kjer z njimi delimo skupni dokument, s katerega

izberejo enega od vsebinskih sklopov in odgovorijo na vprašanja, vezana na izbrano vsebino.

Potek delavnice: V uvodnem delu izvajalci delavnice razložimo potek dela. Dijake naključno razdelimo v več skupin (5–7 dijakov na skupino). Vsaka skupina ima tri področja oz. teme, o kateri izmenjujejo svoje izkušnje in mnenja; razpoloženje oz. trenutno počutje, trud, motivacijo. Dijakom pustimo prosto razmišljanje brez posebnih navodil. Navodilo, ki ga skupina ima, pa je zapis razmišljanj skupine. Skupina ima za to na voljo 30 minut. Vnaprej skupino seznanimo, da bomo z delom nadaljevali v drugi šolski uri, priporočljivo je, da sta za izvedbo delavnice omogočeni dve šolski uri skupaj. Skupine tudi seznanimo, da se dogovorijo, kako bodo poročali o svojem delu, ko se vrnejo iz skupin. Med samo aktivnostjo dijake pustimo, da delajo brez našega usmerjanja. Po preteklem času preverimo, ali so vsi uspeli odgovoriti na zastavljena vprašanja, nato jih povabimo k predstavitvi. Vsaka skupina poroča o svojem delu. Pri poročanju skupin usmerjamo pozornost na izmenjavo dobrih praks in izkušenj, ki jih dijaki imajo, kako in s čim lahko izboljšajo svoje trenutno počutje. Spodbujamo, krepimo in izpostavimo pozitivne in učinkovite strategije za izboljšanje počutja, za povečanje motivacije, pozorni smo na to, da dijaki lahko slišijo drug drugega, se krepijo v pozitivnih elementih in sprašujejo o tistem, o čemer se morda ne bi upali vprašati med poukom, v razredu ali zunaj šole. Pri spodbujanju pozitivnih področij dijaki prepoznavajo svoje dobre lastnosti, kar prispeva k osebni rasti. Na koncu delavnico evalviramo, tako da vsak dijak zapiše na listek, ali mu je bila delavnica všeč, kaj mu je bilo posebej všeč, kaj ga je zmotilo, kaj je pogrešal.

Teme za skupinsko delo:

- razpoloženje/trenutno počutje,
- trud,
- motivacija.

Vprašanja za razpravo:

- Na kakšen način je potekalo vaše delo in sodelovanje (ali ste se uspeli takoj na začetku povezati, kako ste prevzeli določene vloge v skupini (vodja, zapisovalec, varuh čas), kaj je vodilo vaše delo, kako ste doživeli delo in sodelovanje v skupini)?
- Ste se naučili/izvedeli kaj novega med to dejavnostjo?

Opombe: Dijaki, ki imajo težave z razumevanjem (npr. razumevanje slovenskega jezika pri dijakih tujcih, dijaki s posebnimi potrebami ...), potrebujejo več dodatnih individualnih navodil pred začetkom izvedbe skupinskega dela.

Evalvacija: Po končani delavnici dijaki povedo, kako jim je bila delavnica všeč, in si izberejo vsaj eno besedo, ki bi najbolje opisala njihovo trenutno počutje.

Priloga: PP-predstavitve za izvedbo delavnice v videokonferenčnem okolju.

Priloga: PP-predstavitev za izvedbo delavnice v videokonferenčnem okolju.

Delo v skupini

Tanja Kek, Nataša Gavez

Izberite si dva **področja**, **pogovorite se v skupini** in **odgovorite na vprašanja**

RAZPOLOŽENJE

1. Kaj vpliva na moje razpoloženje glede šole?
2. Kako poskrbim za svoje razpoloženje?
3. Kaj naredim za izboljšanje počutja, ko sem slabe volje?
4. Kako lahko vplivam na svoje razpoloženje?

VOLJA

1. Kakšna je moja trenutna volja do šolskega dela?
2. O čem razmišljam, ko mi zmanjka volje?
3. Kdaj mi zmanjka volje in kaj lahko takrat storim?
4. Kaj/kdo spodbuja mojo voljo?

MOTIVACIJA

1. Kaj me najbolj motivira pri mojem šolskem delu na daljavo?
2. Kakšna je moja želja, da bi delo zavzeto opravljala?
3. Kaj me ovira pri motivaciji za šolsko delo?
4. Kaj mi lahko pomaga, da bi bil bolj motiviran?

TRUD

1. Kdaj se pri delu najbolj trudim?
2. Kako se trudim za dobre odnose z drugimi?
3. Kako se potrudim zase?

Soba 1: (dvokliknite, da lahko vpišete)

1.RAZPOLOŽENJE
2.VOLJA
3.MOTIVACIJA

Tukaj smo:
Izberemo 2 področji

N1. PODROČJE:	2. PODROČJE :
---------------	---------------

Soba 2:	1. RAZPOLOŽENJE 2. VOLJA 3. MOTIVACIJA
Tukaj smo: Izbrali smo si dva področja:	
1. PODROČJE: Trud	2. PODROČJE: Motivacija

Soba 3: (dvokliknite, da lahko vpišete)	1. RAZPOLOŽENJE 2. VOLJA 3. MOTIVACIJA
Tukaj smo: Izberemo 2 področji	
1. PODROČJE:	2. PODROČJE :

Soba 4: (dvokliknite, da lahko vpišete)	1. RAZPOLOŽENJE 2. VOLJA 3. MOTIVACIJA
Tukaj smo: Izberemo 2 področji	
1. PODROČJE:	2. PODROČJE :

Soba 7 : (dvokliknite, da lahko vpišete)

- 1. RAZPOLOŽENJE
- 2. VOLJA
- 3. MOTIVACIJA
- 4. TRUD

1. PODROČJE:

2. PODROČJE:

KAKO TI JE BILA DANAŠNJA DELAVNICA VŠEČ? Kaj ti je bilo najbolj všeč? Kaj ti ni bilo všeč? Tvoji predlogi za naprej?

EVALVACIJA

KAKO TI JE BILA DANAŠNJA DELAVNICA VŠEČ? Kaj ti je bilo najbolj všeč? Kaj ti ni bilo všeč? Tvoji predlogi za naprej?

3. delavnica: Učenje slovenskega jezika z »bralno značko«

UVOD K DELAVNICI

V srednje šole se vsako leto vključujejo otroci priseljencev, beguncev, prosilcev za azil in oseb z začasno zaščito (v nadaljevanju dijaki tujci). Podatki kažejo, da ti dijaki težje sledijo pouku in drugemu dogajanju v šoli in se tudi slabše vključujejo v širše socialno okolje, kar je posledica pomanjkljivega znanja slovenščine. Večinoma gre namreč za otroke, ki jim je slovenščina drugi/tuji jezik). Da bi dijakom tujcem pomagali pri usvajanju znanja slovenskega jezika, sva s kolegico poleg dodatne učne pomoči, ki sva jo za dijake organizirali, dijake povabili v sodelovanje k »bralni znački«. Knjigo »Zajček Zeki v kokošji deželi oz. »Zeko Zeki u kokošjoj zemlji« sva predstavili dijakom tujcem in jih povabili k sodelovanju. Knjiga Zajček Zeko v kokošji deželi je zapisana v dveh jezikih (slovenščina in hrvaščina).

Namen: delavnica je namenjena dijakom, ki prihajajo iz tujejezičnega okolja in slovenščina ni njihov materni jezik. Omogoča učenje slovenskega jezika in krepitev samopodobe ter strategij za premagovanje učnih in psihosocialnih izzivov.

Cilji:

- učenje slovenskega jezika ob drugem jeziku,
- ozaveščanje dijake o različnih potrebah,
- dijaki se seznanijo z različnim kulturnim okoljem sošolcev in izmenjujejo izkušnje,
- spodbujanje sodelovanja in povezanosti v razredni skupnosti s sprejemanjem in spoštovanjem razlik,
- spodbujanje aktivne učne izkušnje,
- ozaveščanje vrednot kulturnega okolja posameznika kot priložnost za bogatenje posameznika in skupine.

Čas: 90 minut (5–10 delavnic, odvisno od števila dijakov, ki prihajajo iz tujejezičnega okolja).

Število dijakov: 2–4.

Prostor: učilnica, kabinet, pisarna.

Metode: branje, aktivno poslušanje, pogovor, predstavitev, sodelovalno učenje, izkustveno učenje, razmišljanje, pogovor, doživljanje zgodbe, deljenje izkušnje.

Pripomočki: knjiga (primer dvojezične pravljice Milke Podobnik, Zajček Zeko v kokošji deželi, ki je napisana v slovenskem in hkrati tudi v hrvaškem jeziku). Lahko je tudi katera koli druga knjiga, ki jo lahko dijaki preberejo in potem tudi predstavijo.

Potek delavnice: Delavnico v prvem delu izvedemo zunaj oddelka. Povabimo dijakinjo/dijaka tujca k branju, pri tem mu predstavimo, kakšen je naš namen dela v bralni znački. Če se dijaki strinjajo, začnemo s prvo delavnico. V prvem delu dijakinja/dijak knjigo prebere izvajalki delavnice, nato jo preberemo skupaj. Po izvedeni dejavnosti dijakinja/dijak odnese knjigo domov za teden dni (nekateri tudi za več). Knjigo doma večkrat preberejo, vadijo glasno branje, v pomoč jim je lahko tudi avdioposnetek zgodbe (v najinem primeru je posnetek objavljen tudi na kanalu YT). Dijake je v vmesnih srečanjih dobro dodatno spodbuditi, jih vprašati o tem, kako jim gre branje knjige, jim pomagati pri morebitnih ovirah ... V naslednjem srečanju dijak knjigo predstavi in jo

»preda« naprej sošolcu ali sošolki. Tretje srečanje izvedemo kot knjižno čajanko, kjer se v sproščenem vzdušju, če je možno na prostem, knjigo predstavi (jo prebere) drugim v oddelku, ob tem pa spodbujamo tudi razmišljanja o prebrani knjigi, o temi knjige, o pomenu zgodbe ...

Opombe: V delavnici uporabimo dvojezično knjigo Zajček Zeko v kokošji deželi, lahko pa se uporabi tudi katero koli drugo gradivo, primerno za izvedbo delavnice.

Evalvacija: Na koncu delavnico evalviramo, tako da dijak pove, kako mu je bila bralna značka všeč, kaj mu je bilo posebej všeč, ali je naletel na ovire, kaj ga je kaj zmotilo, kaj je pogrešal.

Viri:

Zajček Zeki v kokošji deželi, <https://www.youtube.com/watch?v=Inm7hGBC13k>

Podobnik, M. (2017). Zajček Zeki v kokošji deželi = Zeko Zeki u kokošjoj zemlji. Ljubljana: Osnovna šola Polje.

4. delavnica »Učenje učenja«

UVOD K DELAVNICI

Vsi se v sodobnem času soočamo z novimi izzivi, svet je čedalje bolj povezan, vsak dan smo deležni vedno novih informacij. Vsak od nas, še posebej mladostnik, potrebuje ključne kompetence, da bi se lahko prilagajal hitro spreminjajočemu se svetu. Ključne kompetence so tiste, ki jih vsi potrebujemo za osebno izpolnitev in razvoj, za sprejetost med vrstniki in družbi nasploh in pozneje tudi pri iskanju zaposlitve. Ena od ključnih kompetenc je tudi UČENJE UČENJA. Je sposobnost učiti se in vztrajati pri učenju, organizirati lastno učenje, učinkovito upravljati čas in informacije, znati sodelovati v dvojicah in skupinah, sposobnost premagovati ovire pri učenju, razvijati odgovornost za lasten uspeh, pridobivati, obdelovati in uporabiti nova znanja in spretnosti, znati poiskati informacije, se naučiti zaupati vase, kritično sprejemati nove informacije, poznati in uporabiti učne strategije in spoznati lastne prednosti in pomanjkljivosti.

Pojme, kot so učenje, znanje in preverjanje znanja, sprva vedno povežemo s šolo in formalnimi institucijami izobraževanja nasploh, vendar je učenje več kot to. Res je, učimo se, ker se moramo, na primer v šoli, toda tudi zato, ker le tako lahko dosežemo kaj povsem uporabnega (dobimo vozniško dovoljenje, se naučimo plesati, kvačkati ali igrati na glasbeni instrument) ali koristnega. Učenje je v resnici nekaj, česar se lotevamo vedno znova, le da se tega sploh ne zavedamo ali ne pojmujeemo tako. Torej imamo opravka z nečim, kar vse življenje tako ali drugače počnemo (se učimo), ne vemo pa, ali to počnemo prav.

Namen: spoznavanje sebe in drugih, zavedati se prednosti posameznika, spoznavanje lastnega razvoja, povezovanje skupine, razreda.

Cilji:

- dijaki poznajo, kakšno okolje je najprimernejše za učenje, in znajo ustvariti pogoje za učinkovito učenje;
- naučijo se, kako si organizirati urnik učenja;
- razumejo, kako pomembno je načrtovanje časa;
- spoznajo pomen tega, kar se naučimo v šoli;
- spoznajo, kako šolsko življenje sovпада pri delu in osebnem življenju;
- motivacija za učenje;
- spoznajo svoje učne strategije;
- znajo izbrati ustrezne načine in metode učenja;
- zgledujejo se po drugih, kako se učijo in kaj jih motivira;
- spoznati, kako pogosto se znanje, pridobljeno v šoli, uporablja v vsakdanjem življenju.

Čas: 90 minut (odvisno od velikosti oddelka).

Število dijakov: 25.

Prostor: učilnica, videokonferenčno okolje, na prostem.

Metode: pogovor, aktivno poslušanje, razprava, delo v parih/skupinah.

Pripomočki: pisala, papir, flomastri, samolepilni lističi.

Potek delavnice: V uvodnem delu delavnice za ogrevanje dijakom ponudimo nekaj nedokončanih izjav, ki jih morajo dopolniti.

Za uvodno motivacijo:

- Bolje mi gre že pri ...
- Lahko ...
- Ponosen sem na ...
- Moja največja vrlina je ...
- Drugi cenijo pri meni ...
- Rad bi ...
- Rad bi bil dovolj dober, da ...
- Lahko bi pomagal drugim ...
- Potrebujem pomoč pri ...
- Dovolj močan sem za ...
- Nimam rad, da mi ljudje pomagajo pri ...
- Ne bojim se ...
- Prejšnje leto nisem mogel ...
- Ko želim, lahko ...
- Najvplivnejši človek, ki ga poznam, je ...

Tisti dijaki, ki to želijo, svoja razmišljanja podelijo z drugimi.

V osrednjem delu delavnice dijake spodbudimo, da z nami delijo asociacije na temo KAJ JE UČENJE in jih zapišejo na drsnico/na tablo. Nato skupaj odgovorimo na štiri ključna vprašanja: KDO je tisti, ki se mora učiti, KAKO se učimo, KJE in KDAJ se učimo in ZAKAJ se učimo. S pomočjo odgovorov dijakov na KDAJ in KJE se učimo, se navežemo na dejavnike, ki vplivajo na učenje (fizikalni, psihološki, fiziološki, družbeni), in poudarimo, kako vplivajo na učinkovitost našega učenja. Pri vprašanju KAKO se učimo, se dotaknemo učnih navad: pasivno/aktivno učenje, smotrna ureditev prostora, čas za učenje, urejena delovna miza, veselje do učenja (motivacija), počitek in UČNI TIPI. Dijaki izpolnijo vprašalnik in ugotovijo svoj prevladujoči učni tip. Skupaj poiščemo značilnosti posameznega tipa in namige za uspešno učenje glede na prevladujoči tip učenja. Pri vprašanju ZAKAJ se učimo, poudarimo, kako pomembno si je zastaviti cilj in svoje učenje načrtovati ter ga osmisлити (kratkoročni in dolgoročni cilji). V drugem delu si ogledamo kratek filmček z naslovom MISIJA UČENJE, ki pripoveduje o učnih tehnikah. Po ogledu sledi razprava z dijaki o tem, kaj zanimivega in pomembnega v prikazu učnih tehnik najde vsak od njih, kaj bi lahko za njih bilo uporabno, kaj bi lahko delovalo. Delavnica poteka interaktivno, dijaki so aktivno vključeni v razpravo in se medsebojno povezujejo in sodelujejo. Med seboj si izmenjajo izkušnje in nasvete, kaj bi lahko prispevalo k učinkovitejšemu učenju.

V zaključnem delu delavnice se dijaki razdelijo v skupine (3–5 dijakov). Dobijo poljubno besedilo in si izberejo eno od učnih tehnik, s pomočjo katere besedilo predelajo in ga nato predstavijo drugim. Namen te zaključne aktivnosti je, da dijaki praktično preizkusijo eno od učnih tehnik. Po končani aktivnosti razmišljajo o prednostih in pomanjkljivostih izbrane učne tehnike.

Evalvacija: Po končani delavnici dijaki povedo, kako jim je bila delavnica všeč, kaj novega so izvedeli in kako jim bo to koristilo pri nadaljnjem delu v šoli in doma.

Viri:

Priročnik za učitelje srednjih šol: Vseživljenjsko učenje, razvoj kompetenc, dejavnosti, Zbirka delavnic (Human Resource development centre).

Napotki za učenje, Suzana Kovše,
<https://ucilnice.arnes.si/mod/resource/view.php?id=1143417>

Povezava za vprašalnik o učnih tipih:
http://www2.arnes.si/~lukoper9/spretnosti_ucenja/test__kaken_uni_tip_ste.html

Povezava filma MISIJA UČENJE:
<https://4d.rtv slo.si/arhiv/dokumentarni-filmi-in-oddaje-izobrazevalni-program/174308382>

5. delavnica: Priprava na spoznavni tabor

UVOD K DELAVNICI

Že pred odhodom na tabor z dijaki opravimo individualne razgovore, tako pridobimo teme, o katerih želijo dijaki na taboru govoriti, področja, na katerih želijo delati v prihodnje v šoli ... Na ta način izhajamo iz individualnih in skupinskih interesov in iz motivacije dijakov za delo.

Tudi organizacijo prehrane, jedilnikov, družabnega večera ob naši podpori pripravijo dijaki, v tem delu vključujemo modele individualizacije glede na potenciale in interese, ki jih pred odhodom na tabor dijaki izrazijo (na razgovorih). Tabor se v tem delu izkazuje za zelo dobro in potrebno osnovo dela na individualizaciji, saj temelji na ciljih, pričakovanjih, potrebah, organizaciji in udeležbi dijakov.

Pri izvedbi delavnic in delu v skupini z mladimi ob vključevanju tematskih področjih, ki jih navedejo in predlagajo dijaki, izhajamo iz različnih teoretičnih in praktičnih izhodišč: mehke in socialne veščine, asertivno vedenje, krepitev moči posameznika in moči skupine ...

Namen tabora je, da dijaki v varnem okolju pridobijo izkušnjo povezovanja, skrbijo zase in za druge, izmenjujejo svoje izkušnje in znanja, z »močjo skupine« pa krepijo zaupanje vase in svoje danosti.

Pri taboru je pomembno, da dijaki skupaj z učitelji in svetovalnimi delavci oz. delavkami postavijo dogovor o sodelovanju, skupna pravila, zapišejo pa tudi pričakovanja. Ta ob koncu tabora tudi evalviramo.

Namen: spoznavanje sebe in drugih, dijaki med seboj ustvarjajo prijetno vzdušje, se povezujejo kot razredna skupnost in razvijejo občutek za pripadnost k skupini.

Cilji:

- razvijanje in krepitev socialnih kompetenc in veščin,
- razvijanje komunikacijskih veščin,
- spodbujanje in razvijanje in timskega sodelovanja,
- spodbujanje motivacije za učenje,
- spoznavanje stila učenja posameznika,
- razvijanje in spoznavanje različnih učnih strategij,
- ustvarjanje in ohranjanje dobrih odnosov v razredu,
- razvijanje praktičnih veščin bivanja.

Čas: 90 minut (odvisno od velikosti oddelka).

Število dijakov: 25.

Prostor: učilnica, na prostem.

Metode: delo v parih/skupinah, socialne igre, igre vlog, pogovor, aktivno poslušanje, razprava, metoda viharjenja možganov, metoda opazovanja in zaznavanja, DODAJ!

Pripomočki: pisala, papir, flomastri, samolepilni lističi, šeleshamerji, učni listi z vajami za skupinsko delo.

POTEK PRIPRAV

Pred izvedbo spoznavnega tabora je priporočljivo:

1. izbrati lokacijo – pri izboru lokacije je priporočljivo upoštevati ceno bivanja in dostopnost do lokacije z javnim prevozom;
2. predvideti stroške – pomembno je, da je cena tabora čim nižja, saj veliko dijakov prihaja iz družin z nižjim socialnoekonomskim statusom. Če je možno, šola posameznim dijakom subvencionira stroške tabora (na primer iz Šolskega sklada, botrstva ...);
3. hrana – pred odhodom dijaki sami predlagajo jedilnike (zajtrk, kosilo, večerja). Predloge zapišejo in naredijo seznam potrebnih živil in količin. Pri tem jim pomaga organizator šolske prehrane. Če se le da, hrano nabavijo dijaki sami dan pred odhodom. Dijaki po dogovoru poskrbijo tudi za pecivo;
4. izbor tem za tabor – 4. izbor tem za tabor: pri izvedbi delavnic in delu v skupini vključujemo tematska področja, ki jih predlagajo dijaki (pred odhodom na tabor).

Možni predlogi tem:

- spomin, koncentracija, brain gym;
- sporazumevanje;
- sodelovanje, povezovanje, odnosi;
- motivacija,
- učitelji skupaj z dijaki;
- dogovori;
- pričakovanja.

Evalvacija: Po končani delavnici dijaki preverijo, ali so se njihova pričakovanja o taboru, ki so jih na začetku zapisali na liste (skupaj smo jih nalepili na pano), izpolnila in v kolikšni meri.

Viri:

Evropski referenčni okvir. Ključne kompetence za vseživljenjsko učenje. Dostopno na: http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/publ/pdf/ll-learning/keycomp_sl.pdf (21. 5. 2013)

Ključne kvalifikacije. Dostopno na: <http://www.cpi.si/strokovna-podrocja.aspx> (21. 5. 2013)

Rutar Ilc, Z., Pavlič Škerjanc, K. (2010). Medpredmetne in kurikularne povezave. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.

6. delavnica: Sodelovanje in povezovanje – več dejavnosti

UVOD K DELAVNICI

Veščine sodelovanja, povezovanja in sporazumevanja so že od nekdaj zelo pomembne. So ključne za izražanje posameznikovih spretnosti in sposobnosti na mnogih področjih delovanja v ožjem in širšem okolju ter za izgradnjo odnosov v skupinah. Z visoko razvitimi tovrstnimi veščinami lahko celo kompenziramo morebitne primanjkljaje na drugih področjih oz. pri drugih kompetencah.

Vključenost posameznika v šolo, razred in družbo nasploh, je v veliki meri odvisna od njegovih veščin sodelovanja in sporazumevanja. Namen različnih dejavnosti v sklopu delavnic sodelovanja in povezovanja je, da se dijaki v prijetnem in mirnem okolju spoznavajo, ustvarijo in krepijo medsebojna prijateljstva, se učijo sporazumevati, spoznajo in razumejo pomen pozitivne razredne klime in pripadnost razredu. Tako pomagamo ustvariti klimo za učinkovito in prijetno skupno delo pri pouku. Sodelovanje in povezovanje spodbuja interakcije med dijaki, je priložnost za izpopolnjevanje različnih veščin in hkrati ponuja veliko različnih možnosti za oblikovanje zanimivega socialnega in sodelovalnega učnega okolja in je učinkovita strategija za izboljšanje dosežkov učencev.

Namen: spoznavanje sebe, spoznavanje drug drugega, povezovanje skupine, oddelka.

Cilji:

- dijaki spoznavajo sebe in druge;
- dijaki se povezujejo in sodelujejo;
- razmišljajo o tem, zakaj je večšina sodelovanja in povezovanja tako pomembna;
- spoznajo, kako sošolci razumejo sodelovanje in sporazumevanje;
- ocenijo razvitost svoje veščine sodelovanja, povezovanja in sporazumevanja;
- razvijajo spretnost argumentiranja in izražanja svojega mnenja;
- dijaki med seboj ustvarjajo prijetno vzdušje, se povezujejo in razvijajo občutek za pripadnost skupini.

Čas: odvisno od števila izbranih dejavnosti.

Število dijakov: 25 dijakov ali več.

Prostor: učilnica, na prostem.

Potek delavnic: Delavnica Sodelovanje in povezovanje je oblikovana kot sklop različnih dejavnosti, pri čemer učitelj izbere tisto, ki jo bo v sklopu delavnic Sodelovanja in povezovanja izvedel.

Kdo mi je podoben?

Cilji:

- dijaki se zavedajo svoje lastne identitete in identitete drugih;
- razvijajo in krepijo povezanost s skupino;
- ugotovijo, kdo ima podobna zanimanja;
- ugotovijo, kaj jim je skupno in v čem se razlikujejo.

Čas: 90 minut (odvisno od velikosti oddelka).

Število dijakov: 25 ali več.

Prostor: učilnica, na prostem.

Metode: delo v parih/skupinah, pogovor, aktivno poslušanje, razprava.

Pripomočki: listki, pisala, vprašalnik.

Potek delavnice: Dijakom v uvodu razdelimo vprašalnik z različnimi trditvami o najljubši knjigi, prostočasni dejavnosti, šolskem predmetu in podobno in vsak ga sam ga izpolni (Priloga 1.) Tej samostojni dejavnosti namenimo 5–10 minut oz. toliko, da vprašalnik lahko izpolnijo vsi dijaki. Zatem dijaki hodijo po razredu, se pogovarjajo s sošolci in iščejo tiste, ki imajo podobne odgovore. Za ta del namenimo več časa, od 25 do 30 minut. Dijaki se pogovarjajo, poslušajo, povezujejo, sodelujejo. Ko najdejo dijaka s podobnimi odgovori, si njegove odgovore in ime zapišejo na ustrezno mesto vprašalnika. Ta del aktivnosti se konča takrat, ko vsi dijaki najdejo ujemajočega dijaka za skoraj vse ali pa celo za vse postavke na vprašalniku. Temu delu namenimo 20 minut in začnemo zaključno dejavnost. Z dijaki obdelamo vsako postavko in na tablo narišemo tabelo, ki prikazuje rezultate. Skupaj z dijaki jih komentiramo.

Vprašanja za razpravo:

- Kakšna se vam je zdela ta aktivnost?
- Ste se naučili/izvedeli kaj novega med to dejavnostjo?
- So vas odgovori sošolcev presenetili?

Opombe: Trditve v vprašalniku lahko prilagajamo različnim skupinam dijakov (jih spreminjamo, dodajamo).

Evalvacija: Po končani delavnici dijaki povedo, kako jim je bila delavnica všeč, kaj jim je bilo najbolj zanimivo pri tej vaji, kaj novega so spoznali drug o drugem.

Priloga: vprašalnik za delavnico Kdo mi je podoben.

Priloga: vprašalnik za delavnico Kdo mi je podoben.

Navodilo: Preberi vprašanja in napiši svoje odgovore v prvo tabelo. Nato poišči dijaka, ki rad počne enake stvari kot ti, in zapiši njegovo ime na ustrezno črto v drugo tabelo.

		Ime:
1.	Moj najljubši hišni ljubljeneček	
2.	Med športi imam najraje	
3.	Moj najljubši šolski predmet	
4.	Najraje jem	
5.	Mesec mojega rojstva	
6.	Knjige (zvrst), ki jih najraje berem	
7.	Najljubša TV-oddaja (film)	
8.	Najljubši učitelj	
9.	Konjiček, pri katerem najbolj uživam	
10.	Moja najljubša pijača	
11.	V prostem času najraje počnem	
12.	Moj najljubši filmski igralec	
13.	Najboljša sladkarija	

Sošolec	

Povezovalne in razdiralne navade

Cilji:

- dijaki ozavestijo, kaj pomeni sodelovanje,
- spoznajo pomembnost sodelovanja z drugimi in kako sodelovanje vpliva na odnose.

Čas: 90–120 minut (odvisno od velikosti oddelka in od števila dejavnosti, ki jih izvedemo).

Število dijakov: 25 ali več.

Prostor: učilnica, na prostem.

Metode: delo v parih/skupinah, pogovor, aktivno poslušanje, razprava.

Pripomočki: plakati, flomastri.

Potek delavnice: Delavnica poteka v več delih. V prvem delu delavnice dijaki na svoj list papirja orišejo svojo dlan. Povabimo jih, naj se spomnijo svojega dobrega prijatelja ter razmislijo, zakaj je ravno ta oseba njihov dober prijatelj. Nato vsak napiše na svojo dlan na papirju, kaj počne ta njihov prijatelj, kako se vede do njih. V vsak prst naj napišejo eno vedenje svojega prijatelja. Npr. me posluša, se smeji z mano, me razume, me podpira ipd. V drugem delu vaje ponovno narišejo roko in vpišejo vedenja v odnosu z enim od staršev (mamo, očetom). Pogovorimo se o različnih vedenjih, ki jih uporabljamo v različnih odnosih. Razmišljamo o povezovalnih in razdiralnih vedenjih.

V drugem delu delavnice pripravimo dva plakata. Na enega napišemo »Kaj nas povezuje?«, na drugega »Kaj nas oddaljuje?«. Vsak prebere, katera vedenja je napisal za svojega prijatelja in vse to zapišemo na plakat »Kaj nas povezuje?«. Ko končamo krog, se pogovorimo še o stvareh, ki nas oddaljujejo drug od drugega, to so t. i. razdiralna vedenja, ob katerih se ne počutimo dobro. Pomembno je, da dijaki ozavestijo, kakšna vedenja izbirajo, in da so povezovalna vedenja tista, ki zbližujejo odnose.

Risanje v paru

Cilji:

- dijaki spoznavajo, katero vlogo pogosteje sprejemajo (vloga vodja ali vloga »sleditelja«);
- dijaki ozavestijo, kaj pomeni sodelovanje;
- spoznajo pomembnost sodelovanja z drugimi in kako sodelovanje vpliva na odnose.

Čas: 45 minut.

Število dijakov: 25 ali več.

Prostor: učilnica, na prostem.

Metode: delo v parih, pogovor, aktivno poslušanje, razprava.

Pripomočki: list, pisalo.

Potek delavnice: V tej dejavnosti dijaki narišejo skupno risbo. Cilj je, da skupaj narišejo hišo, drevo in psa. Dijaki se razdelijo v pare. Vsak par dobi list papirja in svinčnik. Oboje položimo natančno na sredino njunega naročja, pri čemer pazimo, da tudi svinčnik leži na sredi papirja. Na znak vsi naenkrat primejo svinčnik in začnejo po zgornjem vrstnem redu risati – brez besed. Še pred risanjem poudarimo, da estetska vrednost risbice ni pomembna. Risbo narišejo dvakrat, tako da se vsak preizkusi v obeh vlogah (vodja, »sleditelj«) Ko vsi narišejo, sledi razprava:

Vprašanja za razpravo:

- Kako ste se počutili med risanjem?
- Kdo je držal svinčnik spodaj, kdo zgoraj; kdo je vodil?
- Kakšno je bilo medsebojno sodelovanje, kako je potekalo sporazumevanje?
- Kako se sodelovanje kaže na igri sami (močne, grobe črte, nežne, usklajene)?
- Kakšnega pomena nasploh ima sodelovanje v vsakdanjem življenju, zakaj je pomembno?

Evalvacija: Po končani aktivnosti dijaki povedo, kako jim je bila aktivnost všeč, kaj jim je bilo najzanimivejše in kaj so se novega naučili.

Viri:

Glasser, W. (2007). Nova psihologija osebne svobode: teorija izbire. Ljubljana: Louisa.

7. Delavnica: »Učni stilik«

UVOD K DELAVNICI

Tako kot svet doživljamo na različne načine, so enako raznoliki tudi naši pristopi do učenja. Kar nekemu ustreza, bo za nekoga drugega popolnoma neučinkovito. Posameznikov učni stil je kombinacija zaznavanja, obdelovanja in vrednotenja informacij ter izkušenj. Če primerjamo sebe z drugimi učečimi, bomo zlahka zaznali razlike v stilih učenja. Nekateri se najlažje učijo, če berejo iz knjige, drugi s poslušanjem razlage, spet tretji iz slikovne predstavitve in četrti iz praktične dejavnosti. Nekateri se najraje učijo sami, medtem ko drugi snov dodobra razumejo in usvojijo šele, ko so o tem intenzivno razpravljali z drugimi. Nekaterim je dovolj, da proučijo posamezne primere in si na podlagi ugotovitev zlahka predstavljajo celoto, spet drugi morajo najprej spoznati celotno sliko, v katero nato umeščajo posamezne dele. Eni razmišljajo logično korak za korakom, drugi se lotevajo reševanja problemov s hitrimi, bolj intuitivnimi odločitvami za rešitev. Razumevanje različnih učnih stilov in tehnik lahko pozitivno vpliva na samo učenje in napredek dijakov. Da bi se lahko učili hitro, učinkovito in lahkotno, je nujno dobro spoznati sebe, svoja že izoblikovana učna nagnjenja. Razviti je treba osebni stil učenja, ki bo kar najbolj upošteval naše individualne posebnosti in hkrati vključeval aktivne metode, ki podpirajo naraven način učenja. Veliko učencev pravilne učne strategije usvoji le, če so vključeni v neposredno poučevanje teh strategij.

Namen: motiviranje dijakov za učenje, spoznavanje različnih tehnik in stilov za učinkovito učenje, razvijanje uspešne učne strategije.

Cilji:

- dijaki spoznajo nekaj učinkovitih učnih tehnik;
- spoznajo različne učne tipe in njihove značilnosti;
- prepoznajo in izpopolnijo svoj osebni učni stil in razvijejo uspešno učno strategijo;
- dijaki pridobivajo spretnosti, ki jim bodo pomagale, da se bodo lažje in hitreje prebili skozi učno gradivo in usvojili potrebno znanje;
- spoznajo prednosti usvojenih učnih strategij;
- motivacija za učenje.

Čas: 60 minut (odvisno od velikosti oddelka).

Število dijakov: 25 ali več.

Prostor: učilnica, na prostem.

Metode: pogovor, aktivno poslušanje, razprava, delo v parih/skupinah.

Pripomočki: listi, markerji, barvice, flomastri.

Potek delavnice: Za uvodno motivacijo dijakom ponudimo nekaj misli/citatov na temo učenja in jih spodbudimo k razmišljanju o tem, kako jih razumejo.

Untitled Page (ipsos.si)

Dijaki v nadaljevanju delavnice samostojno rešijo vprašalnik o učnih tipih. Nato sledi razprava in predstavitev različnih učnih tipov, stilov in priporočila za delo po učnem tipu.

V zaključnem delu delavnice dijaki preizkusijo napotke za učenje, ki veljajo za njihov prevladujoči učni stil. Razdelijo se v pare ali manjše skupine in si izberejo učno snov, ki jo bodo predelali. Lahko pa jim tudi mi pripravimo temo (npr. prijateljstvo, strpnost, reševanje konfliktov, šolska pravila ipd.) Ena skupina na izbrano temo pripravi miselni vzorec, druga vadi tehniko branja in podčrta ter izpiše ključne besede iz besedila, tretja pa izdelava plakat. Ko končajo, vsaka skupina predstavi svoj izdelek. Sledi pogovor o prednostih posameznih učnih tehnik.

Evalvacija: Po končani delavnici dijaki povedo, kako jim je bila delavnica všeč, kaj novega so izvedeli in kako jim bo to koristilo pri nadaljnjem delu v šoli in doma.

Viri:

Povezave do vprašalnikov o učnih tipih:

<https://vpnz.acs.si/ut/>

https://www.brihta.rocks/wp-content/uploads/2017/08/brihta_vark_vprasanik_za_odrasle_ucence.pdf

http://www.bc-naklo.si/fileadmin/user_upload/_imported/Vprasanik_ucni_stili.pdf